دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهر
فصلنامه‌ی علمی- پژوهشی فضای جغرافیایی

سال دوازدهم، شماره‌ی 38
تابستان 1391، صفحات 75-61

داریوش رحیمی[1]
مهردیس داناپور[2]

تحلیل نوسانات اقلیمی موثر بر ارتفاع برف (منطقه کوهرنگ)

تاریخ دریافت مقاله: 1389/09/10 تاریخ پذیرش مقاله: 1390/04/01

چکیده

حجم منابع آب و دسترسی به آن از مهم‌ترین عوامل شکل‌گیری سازمان فضای جغرافیایی ایران است. این منابع آب به شدت به توده‌های ارتفاعی بالای 3500 متر، خط برفمرز دائمی و موقت وابسته بوده که نسبت بارش جامد به بارش سالانه، ماندگاری و ارتفاع برف در این میان سهم بسزایی دارند. بنابراین وجود روند کاهشی در هر کدام از شاخص‌ها مذکور حجم منابع و در دسترس بودن آن را محدود می‌کند. منطقه کوهرنگ در استان چهارمحال و بختیاری مهم‌ترین کانون آبگیر دائمی کشور می‌باشد. این منطقه به عنوان سرچشمه رودخانه‌های کارون و زاینده رود در طی سال‌های اخیر با کاهش نسبت بارش جامد به بارش سالانه، ارتفاع برف و حجم آب روبرو است. داده‌های اقلیمی و ارتفاع برف آن در یک دوره 20 ساله به کمک روش‌های زمین آماری همبستگی، رگرسیون چند متغیره و تحلیل‌های عاملی تحلیل گردید. با توجه به روش‌های استفاده شده دمای متوسط روزانه، دماهای خشک و تر ساعت 9 صبح به ترتیب با 0/647-، 0/640 – و 0/652- همبسته بودن بیشترین تأثیر را بر ارتفاع برف دارند. آستانه ذوب برف در هرکدام از این شاخص‌ها از 2/08 درجه سانتی‌گراد در ساعت 6 به 82/ 3 در ساعت 12 و 6/62 در ساعت 18 به وقت محلی افزایش می‌یابد. مقدار ویژه 10/608 و تبیین بیش از 75 درصد واریانس بیانگر نقش مهم این عناصر بر ارتفاع برف می‌باشد. روند افزایشی دما در این منطقه (Z4/275=) تشدید ذوب برف و کاهش

1- استادیار گروه جغرافیا، دانشگاه اصفهان. E-mail:dariush111353@yahoo.com
2- کارشناس‌ارشد اقلیم‌شناسی دانشگاه اصفهان.

[Downloaded from geographical-space.iau-ahar.ac.ir on 2026-10-31]

حجم منابع آب در دسترس رودخانه‌های کارون و زاینده رود را به دنبال داشته که تأمین آب و جایگاه این منطقه در توسعه‌ای منطقه‌ای از نظر وابستگی به منابع آب را دستخوش تغییرات ناگهانی می‌نماید.

کلید واژه‌ها: ارتفاع برف، عناصر اقلیمی، مقدار ویژه، افزایش دما و کوهرنگ.

[Downloaded from geographical-space.iau-ahar.ac.ir on 2026-10-31]